

Zo ging dat ...

Charivari is een moeilijk woord voor een oud en zo goed als uitgestorven gebruik, om een persoon die een ongeschreven maatschappelijke regel overtreedt, publiek en met veel lawaai te straffen. Een voorbeeld: wanneer een man op leeftijd een jong meisje aan de haak slaat en met haar trouwt, dan vermindert hij de huwelijkskansen van de jonge mannen en verstoort hij iets als een natuurlijke orde. Vroeger gebeurde het dat de jonge mannen van het dorp om hem daarvoor te straffen in een lawaaiërige stoet door het dorp naar het huis van de boosdoener trokken, om daar te blijven roepen en lawaai maken totdat de man in kwestie de jongens al dan niet uitbundig trakteerde. Soms werd het huis van de persoon die een regel overtreden had versierd of soms ook bevuild.

... in Hasselt in 1830: “een verbod op charivari's”

In Hasselt had het stadsbestuur dat soort toestanden verboden, en ook het afschieten van pistolen of kanonnen als teken van vreugde ter gelegenheid van een huwelijk, of het met bomen en groen versieren van een woning was aan een voorafgaande toelating van het stadsbestuur onderworpen. Zoals dat gaat was men in de loop der jaren met dit voorschrift wat losser gaan omspringen, en was men weer vergeten dat dit eigenlijk niet mocht. Naar de mening van de bestuurders van de stad waren deze gebruiken *geheel tegenstrijdig met de goede order* en gaven zij bovendien regelmatig aanleiding tot *ongelukken en abuizen*. Een vernieuwd verbod was dus op zijn plaats, en op 14 juni 1830, enkele maanden voordat relletjes in Brussel in een opstand tegen koning Willem zouden uitmonden, besliste de gemeenteraad dat het van dan af verboden zou zijn op het grondgebied van de gemeente Hasselt nog ter gelegenheid van huwelijken of andere gebeurtenissen *kanons, geweeren, pistolen, vuurpijlen, vuurwerken enz. af te schieten of eenig vuurwerk te maken of pektonnen enz. te branden, boomen te planten als mede eenig geraas (charivari) met blazen, schreeuwen of anderzints te maken*. Er werd meteen voorzien in flinke straffen voor eventuele overtreders, en ouders en meesters kregen de waarschuwing mee dat zij in deze verantwoordelijk waren voor hun kinderen of hun knechten.

Tekstuitgave: RH, *Archief van het stadsbestuur van Hasselt*, voorlopig nr. 802.

Extract uit het register der resolutien van het stedelijk bestuur van Hasselt, provincie Limburg.

De Raad der stad Hasselt, in aanmerking nemende dat sedert eenigen tijd alhier ter stede ter gelegenheid van huwelijken geweeren en pistolen worden afgeschoten als mede voorge-

vels der woningen verciert met boomen, takken enz., en men alsoo ziet herleven publieke vreugdetekenen die uit hoofde der ongelukken en abuizen welke daar door dikwils wierden veroorzaakt, gedurende lange jaren geheel afgebragt waren, overwegende dat de algemeene rust vordert dat zulke publieke vermaken als geheel tegenstrijdig met de goede order niet worden toegelaten,

gelet op het art. 70 van het reglement voor het bestuur dezer stad als mede op de wet van 6 maart 1818, hebben goed gevonden en verstaan,

Art. 1. het is aan een ieder verboden van in de uitgestrektheid dezer gemeente, ter gelegenheid van huwelijken of andere omstandigheden, niet bij de wetten voorzien, kanons, geweeren, pistolen, vuurpijlen, vuurwerken enz. af te schieten of eenig vuurwerk te maken of pektonnen enz. te branden, boomen te planten als mede eenig geraas (charivari) met blazen, schreeuwen of anderzints te maken.

Art. 2. alle overtredingen aan voorgaande artikel zullen gestraft worden met eene boete van vijf tot tien gulden en in eene gevangenisstraf van twee ad drie dagen, zullen beide deze straffen kunnen worden te zamen genomen.

Art. 3. de ouders zullen voor hunne kinderen en de meesters of hoofden der huisgezinnen voor hunne dienstboden of werkgasten aansprakelijk blijven.

Art. 4. het zal aan het kollegie van burgemeester en schepenen zijn voorbehouden in buitengewone gevallen van publieke plegtigheden te laten schieten, de straten en huizen te verciereen en eerbogen te planten.

Art. 5. de kommissaris van politie, de koninklijke marechaussee en veldwachters zijn belast tot de nakoming dezer te surveilleeren.

Aldus gearresteerd in de vergadering van den raad der veertienden junij 1800 dertig.

Present de heer R. Sigers burgemeester en de heeren M. Goetsbloets, L.A. Wilsens, M.J.L. Vanhese en Nagels leden van den raad.

Rombout Nijssen
Rijksarchief Hasselt

Heemkunde Limburg is er voor U

Wij maken graag promotie voor al uw initiatieven.
Laat ons uw kringactiviteiten weten.

Wij hebben er een plaatsje voor in ons tijdschrift en op onze website.

Wij besteden ook graag aandacht aan uw nieuwste publicatie.

Teksten en foto's kunnen (liefst digitaal) gestuurd worden naar:

Raymond Lambie

Gijzenveldstraat 43, 3690 Zutendaal

Tel: 089/71 64 45

Email: voorzitter@heemkunde-limburg.be
raymond.lambie@pandora.be

